

Συνθέτοντας αποφαιτικά

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Σε έναν αιώνα, όπως ο 20ος, των έντονων αναζητήσεων και αμφισβητήσεων των συμβατικών ακουσμάτων η μουσική σύνθεση βρήκε καινούργιους τρόπους έκφρασης. Ο Δημήτρης Μπάκας ένας καταξιωμένος συνθέτης του σήμερα, με συνέντευξή του στην Πεμπτουσία, μας εισάγει στη σύγχρονη μουσική ποιητική και στις πρωτοπόρες συνθετικές του προτάσεις.

Πεμπτουσία: Θα θέλατε να μας μιλήσετε για τη μουσική σας και τις βασικές αρχές του συνθετικού σας έργου;

Δημήτρης Μπάκας: Η μουσική μου προτείνει μια ρήξη με το παρελθόν και ταυτόχρονα μια βαθιά σύνδεση με αυτό: ρήξη όσον αφορά στις κλασικές δομικές

διαδικασίες και σύνδεση που απορρέει από τη χρήση παραδοσιακών θεολογικών εννοιών ως βάση για τη δημιουργία δομών και μιας προσωπικής συνθετικής συμπεριφοράς. Το πιο ακραίο παράδειγμα αυτής της συνθετικής συμπεριφοράς είναι η τεχνική της *Απόλυτης Συνέχειας* που ανέπτυξα κατά την διάρκεια του διδακτορικού μου.

2.

Handwritten musical score for four cellos (cb1, cb2, cb3, cb4) and a double bass (db). The score is for a piece titled "Absolute Continuity". It features complex rhythmic patterns, dynamic markings (ppp, p), and fingering instructions (II/III, III/IV, I/II, II/III, III/IV, IV). The cellos play a continuous, overlapping texture. The double bass part includes instructions like "LB (LIGHT BOW)", "NEB (Normal Bow Pressure)", and "ORD". The score is marked with "PLAY WITH BOTH HANDS AND BOW HAIR." and "(- LA ONO)". The time signature is 0:27.

Π.: Ξέρουμε ότι στο συνθετικό σας έργο επηρεαστήκατε από τη μυστική θεολογία των Πατέρων. Μπορείτε να μας δώσετε μια εικόνα από τον συσχετισμό αυτό.

Δ.Μ: Πιο συγκεκριμένα, τα έργα μου είναι προϊόντα μιας προσπάθειας να δω τη σύγχρονη σύνθεση υπό το πρίσμα της Μυστικής Θεολογίας της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Συγκεκριμένες έννοιες της μυστικής σκέψης, όπως *εσχατολογικό γίνεσθαι*, *αποφατισμός* και *περιχώρηση* (Αγ. Μαξιμος ο Ομολογητής, Αγ. Διονύσιος ο Αεροπαγίτης, κ.α.) είναι καίριες σε αυτήν τη διαδικασία. Αυτές η έννοιες δεν είναι αφηρημένες ιδέες κάποιου είδους με ποιητική αξία, αλλά σχετίζονται με τις αισθητικές ανησυχίες των συνθέσεών μου. Είναι ουσιαστικά πρακτικές ανησυχίες που σχετίζονται με την ανθρώπινη εμπειρία και διαμορφώνουν ένα συγκεκριμένο τρόπο χειρισμού του υλικού, της δομής και της φόρμας. Το εσχατολογικό γίνεσθαι, για παράδειγμα, βρίσκει τη δομική του εφαρμογή στα έργα μου *Cardiogram* και *Absolute Continuity*, στα οποία ο ήχος

είναι απόλυτα συνεχής, κάτι που αποκλείει κάθε είδος ενορχήστρωσης και αντίστιξης υπό την αυστηρή έννοια (πολύ περισσότερο π.χ. από ότι στα έργα του Ligeti). Αυτή η συνθετική συμπεριφορά, σε συνδυασμό με τη χρήση *εκτεταμένων* τεχνικών παρέχει τη δυνατότητα ενός ηχοχρωματικού στυλ που απαιτεί έντονη αυτοσυγκέντρωση· αυτό το στυλ αποκαλώ **Αποφατική Σύνθεση** (ή αλλιώς Αποφατική Φασματική Μουσική, με αναφορά στη Ρουμανική σπεκτράλ).

Π.: Επειδή όντως προκαλεί το ενδιαφέρον η Αποφατική Σύνθεση που προτείνετε, θα μπορούσατε να μας το αναλύσετε περισσότερο;

Δ.Μ.: Η Αποφατική Σύνθεση σε όλη την διάσταση της, επικεντρώνεται στην ακρόαση ως εμπειρία, που κατά την προσωπική μου προσέγγιση, απαιτεί από τον ακροατή έναν *αποφατικό τρόπο αντίληψης* των φαινομένων (Άγιος Διονύσιος Αεροπαγίτης)· μια ακροαματική συμπεριφορά δηλαδή που αρνείται να δημιουργήσει συσχετισμούς μέσω της μνήμης, μεταξύ των (παροντικά) προσφερομένων ηχητικών αντικειμένων και των (παρελθοντικά) εντυπωμένων εμπειριών μέσα μας, αποσκοπώντας σε μια υπερβατική εμπειρία.

Το «Καρδιογράφημα» είναι ένα από τα γνωστά έργα του Δημήτρη Μπάκα.

%mpakkkas%